

Specjalizacje na studiach II stopnia niestacjonarnych (zaocznych) w IS UW

Studenci magisterskich, niestacjonarnych (zaocznych) studiów II stopnia w IS UW studiują w ramach specjalizacji, które umożliwiają systematyczne poznanie powiązanych ze sobą zagadnień, pogłębienie wiedzy zdobytej na studiach licencjackich i zdobycie umiejętności cenionych na rynku pracy. Zajęcia w ramach specjalizacji odbywają się w niewielkich grupach i umożliwiają dobry, bezpośredni kontakt z promotorami prac magisterskich i prowadzącymi zajęcia.

Ukończenie specjalizacji potwierdzone jest stosownym wpisem w suplemencie do dyplomu.

W roku akademickim 2016/17, w ramach zaocznych studiów II stopnia, studenci mogą wybrać między następującymi specjalizacjami:

1. [Badania społeczne i rynkowe w praktyce](#)
2. [Etniczność, konflikt, globalizacja – problemy zróżnicowania kulturowego współczesnego świata](#)
3. [Polityki publiczne \(Public Policy\)](#)
4. [Socjologia płci. Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania sytuacji kobiet i mężczyzn](#)
5. [Stosunki pracy i zasoby ludzkie](#)

Spośród oferowanych specjalizacji uruchamiane są te, którymi zainteresowana jest odpowiednia liczba studentów. W czasie rekrutacji kandydaci zostaną poproszeni o wskazanie specjalizacji preferowanych. [Formularz](#) wyboru specjalizacji jest jednym z dokumentów, jakie należy złożyć w sekretariacie IS UW. Jeżeli specjalizacja wybrana przez kandydata w pierwszej kolejności nie będzie uruchomiona, zostanie on zaproszony do udziału w zajęciach specjalizacji wskazanej w dalszej kolejności.

Badania społeczne i rynkowe w praktyce

Social and market research in practice

Oferta specjalizacji „Badania społeczne i rynkowe w praktyce” w ramach studiów niestacjonarnych II stopnia (zaocznych) skierowana jest do osób zainteresowanych pracą w firmach badawczych, działach badawczych korporacji, osób odpowiedzialnych za zamawianie badań społecznych w ramach instytucji publicznych oraz wszystkich zainteresowanych badaniami społecznymi. Specjalizacja będzie właściwym wyborem nie tylko dla osób, które ukończyły studia I stopnia na socjologii, ale również tych, które ukończyły zarządzanie, ekonomię, antropologię, kulturoznawstwo, psychologię i kierunki pokrewne. Zajęcia w ramach specjalizacji będą prowadzone przez doświadczonych badaczy związanych z Instytutem Socjologii UW oraz ekspertów z największych firm badawczych w Polsce. Nacisk zostanie położony na kształtowanie konkretnych umiejętności i kompetencji przydatnych na rynku pracy, a nie na przekazywanie abstrakcyjnej wiedzy. Zajęcia będą harmonijnie łączyły teorię z praktyką, przy czym z założenia większość z nich będzie kładła nacisk na wykształcenie pogłębionych umiejętności samodzielnego planowania i realizowania projektów badawczych. W ramach zajęć z „Socjologii rynku” studenci zapoznają się z najważniejszymi podejściami teoretycznymi i metodologicznymi z zakresu tej gałęzi socjologii, swobodnie czerpiąc z dorobku socjologii i ekonomii. Zajęcia z „Socjologii konsumpcji” oferują zaawansowane umiejętności analizy trendów rynkowych i konsumenckich. Kluczowe znaczenie dla kształtowania wiedzy i umiejętności studentów mają zajęcia „Warsztaty z badań społecznych i rynkowych”, na których będą oni mieli okazję zastosować wiedzę podczas realizacji projektów badawczych pod okiem doświadczonych badaczy specjalizujących się w najnowszych/ najczęściej wykorzystywanych podejściach praktyków. W czasie proseminarium i seminarium dyplomowego studenci przygotowują pracę magisterską, która w warstwie empirycznej może bazować na aktualnych doświadczeniach zawodowych magistranta. W trakcie proseminarium studenci z pomocą promotora dokonują wyboru tematu pracy magisterskiej, przygotowują jej konspekt i prowadzą wstępne badania empiryczne mające stanowić podstawę badawczą pracy, natomiast na seminarium kontynuują przygotowywanie pracy w stałym, bezpośrednim i zdalnym, kontakcie z promotorem.

Efekty kształcenia

Wiedza

Zna i rozumie podstawowe pojęcia socjologii rynku, socjologii badań rynkowych, marketingu społecznego.

Potrafi odnieść wiedzę socjologiczną do obszaru badań rynkowych i marketingowych.

Zna główne/ najważniejsze podejścia badawcze w zakresie socjologii rynku, socjologii badań rynkowych i marketingowych oraz marketingu społecznego.

Zna spory metodologiczne dotyczące rozmaitych metod badań rynkowych oraz zalet i mankamentów stosowania poszczególnych metod badań społecznych do badania kwestii rynkowych i marketingowych.

Posiada wiedzę na temat procesów zachodzących na styku rynku i społeczeństwa; rozumie koncepcję rynku jako instytucji społecznej.

Zna najważniejsze/ główne koncepcje dotyczące relacji między jednostkami a instytucjami rynkowymi. Umie odnieść koncepcje dynamiki grupowej do analizy zjawisk społecznych i trendów rynkowych.

Posiada zaawansowaną wiedzę metodologiczną w odniesieniu do głównych metod i technik badań społecznych stosowanych/ wykorzystywanych w badaniach rynkowych i marketingowych.

Wie jak zaplanować i zrealizować złożone badanie ilościowe i jakościowe w zakresie badań społecznych i rynkowych. Potrafi stosować triangulację w badaniach. Potrafi stworzyć plan badania uwzględniający potrzeby zamawiającego.

Posiada pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania gospodarki i jej relacji z innymi instytucjami społecznymi.

Posiada pogłębioną wiedzę na temat aktualnych potrzeb i problemów społeczeństwa polskiego w kontekście funkcjonowania nowoczesnej gospodarki opartej na wykorzystaniu technologii cyfrowych.

Umiejętności

Potrafi łączyć interpretację socjologiczną z elementami interpretacji ekonomicznych.

Potrafi krytycznie analizować procesy społeczne, zwłaszcza procesy rynkowe w kontekście nowych technologii.

Potrafi krytycznie dobierać informacje i materiały niezbędne w prowadzeniu badań o charakterze rynkowym i marketingowym, korzystając z różnorodnych baz danych oraz dostępnych zbiorów Big Data.

Potrafi posługiwać się kategoriami teoretycznymi oraz metodami badawczymi do opisu i analizy zmian społecznych, kulturowych i ekonomicznych we współczesnych społeczeństwach oraz ich konsekwencji dla funkcjonowania jednostek i instytucji.

Potrafi analizować konsekwencje procesów społecznych i rynkowych, zwłaszcza w powiązaniu z procesami globalizacji oraz upowszechnieniem nowych technologii.

Potrafi analizować trendy społeczne i rynkowe.

Potrafi dobrać i zastosować odpowiednie (włącznie z zaawansowanymi) metody i techniki badawcze w celu przeprowadzenia analizy konkretnego problemu społecznego, również w kontekście badań rynkowych i marketingowych.

Potrafi zaplanować i zrealizować badanie rynkowe i marketingowe z wykorzystaniem metod i technik badań socjologicznych.

Potrafi posługiwać się wybranymi programami komputerowym służącymi do analizy danych ilościowych i jakościowych, korzystając z ich zaawansowanych funkcji.

Potrafi na podstawie posiadanej wiedzy oraz umiejętności analitycznych sformułować pogłębioną ocenę działań podjętych w celu rozwiązania konkretnych problemów społecznych, w tym problemów pojawiających się w obszarze badań rynkowych i marketingowych.

Potrafi przygotować prezentację wybranego zagadnienia lub badania w języku polskim i w języku obcym; potrafi zaprezentować wyniki badania w powiązaniu z briefem badawczym przygotowanym przez zamawiającego.

Kompetencje społeczne

Potrafi inicjować, planować, organizować i zarządzać pracą zespołu badawczego . Potrafi wejść w rolę osoby całościowo zarządzającej procesem badawczym, w tym również kontaktami z klientami.

Umie zaproponować rozwiązanie problemów, które wymagają interdyscyplinarności w podejściu badawczym, zwłaszcza zastosowania metod i technik badań społecznych w badaniach rynkowych i marketingowych.

Potrafi uczestniczyć w projektach badawczych realizowanych na zlecenie klientów z sektora prywatnego oraz publicznego.

Umie uzasadnić wybór źródeł; potrafi wykonać przegląd literatury służący jako kontekst w planowaniu i realizacji badania.

Potrafi podejmować samodzielną działalność w zakresie wyszukiwania klientów; zna podstawy przedsiębiorczości akademickiej.

Poszukuje nowych metod i źródeł w celu uzupełnienia swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych; dobrze orientuje się w literaturze branżowej.

Samodzielnie wyznacza kierunki własnego rozwoju i doształcania się; wie, gdzie szukać szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe.

Potrafi rozwiązywać dylematy związane z koniecznością wykonywania badań użytecznych z perspektywy klienta, a zarazem rzetelnych metodologicznie, realizowanych z poszanowaniem wszystkich uczestników procesu badawczego i zgodnych z regułami sztuki.

Bierze odpowiedzialność za projektowane i wykonywane zadania: terminowo wykonuje projekty, reaguje na uwagi ze strony zamawiającego i innych interesariuszy badania.

Etniczność, konflikt, globalizacja – problemy różnicowania kulturowego współczesnego świata

Ethnicity, conflict, globalisation – problems of contemporary world's cultural diversity

Specjalizacja skierowana jest do osób, które w pracy zawodowej mogą stykać się z problemami wynikającymi ze zróżnicowania kulturowego: do osób pracujących w organizacjach pozarządowych, pedagogów, urzędników, pracowników firm międzynarodowych, pracowników branży turystycznej i instytucji kultury. Jest ona przeznaczona również dla wszystkich, którzy ukończyli studia filologiczne, kulturoznawcze, dziennikarskie, etnologiczne i antropologiczne, historyczne czy z zakresu stosunków międzynarodowych i politologii i pragną pogłębić własne rozumienie zróżnicowania kulturowego i jego konsekwencji oraz zapoznać się z najnowszymi sposobami badania kultury, tożsamości i procesów globalizacji. W trakcie zajęć w ramach specjalizacji studenci uzyskują umiejętność pogłębionego analizowania zjawisk kulturowych we wszystkich ich wymiarach: lokalnym i globalnym, etnicznym, narodowym i religijnym, obyczajowym i związanym ze stylem życia. Studenci pracując nad własnymi projektami łączą perspektywę antropologiczną i socjologiczną, by w pogłębiony sposób analizować kontakty międzyetniczne i międzynarodowe w ich wymiarze kulturowym, społecznym, politycznym i ekonomicznym.

Zajęcia w ramach specjalizacji prowadzone w trzech blokach. Pierwszy dotyczy antropologicznego opisu współczesnego świata i jego kulturowego zróżnicowania: „Anthropology of ethnic groups and intercultural relations” (seminarium w języku angielskim) i „Antropologia współczesności” (konwersatorium). Na zajęciach z drugiego bloku studenci zapoznają się z analizą konfliktów na poziomie regionalnym i globalnym z perspektywy socjologii konfliktu i antropologicznych analiz podziałów świata społecznego i kształtowania tożsamości: „Konflikty, wojny, kryzysy – elementy socjologii konfliktu” (konwersatorium) oraz „Swoi i obcy – stereotypy, konflikty i tożsamość z perspektywy antropologicznej” (seminarium). Kolejną częścią specjalizacji są zajęcia poświęcone współczesnym wyzwaniom, jakie niesie międzynarodowa migracja i kontakty międzykulturowe: „Mobilność międzynarodowa i integracja imigrantów” (konwersatorium) i „Problemy polityki wielokulturowości” (seminarium). W trakcie zajęć specjalizacyjnych student uzyskuje wiedzę na temat współczesnych problemów związanych z globalizacją i przenoszeniem się wzorów kulturowych w różne miejsca świata, nowych wyzwań dla kształtowania się tożsamości w świecie wielokulturowym oraz problemów współczesnej kultury na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym. Uczy się metod badania zjawisk kulturowych w perspektywie międzynarodowej oraz analizowania danych zastanych, dyskursu publicznego i działań społecznych z uwzględnieniem wpływu czynników kulturowych, etnicznych i religijnych oraz stereotypów kryjących się w konstruktach kulturowych. Na I roku studiów studenci zapoznają się z analizami współczesnego zróżnicowania kulturowego oraz poznają najnowsze metody badania przemian kulturowych i ich rezultaty. W trakcie proseminarium uczą się formułowania problemów badawczych i wybierają tematykę badań najbliższą ich zainteresowaniom. W kolejnym roku, na seminarium magisterskim, pracują już nad własnym projektem badawczym, a na pozostałych zajęciach zapoznają się z problemami polityki międzynarodowej i działaniami wobec najważniejszych wyzwań globalizującego się świata.

Efekty kształcenia

Wiedza

Zna pojęcia pozwalające opisywać zjawiska kulturowe w zglobalizowanym świecie

Posiada pogłębioną wiedzę o międzynarodowych instytucjach zajmujących się migracjami, uchodźcami i kwestiami etnicznymi

Rozumie kulturowe i etniczne podstawy nierówności społecznych we współczesnym świecie

Posiada pogłębioną wiedzę o rodzajach i przemianach więzi etnicznych i narodowych

Posiada pogłębioną wiedzę o współczesnych migracjach międzynarodowych i wewnętrznych; wie, jak zdefiniować problemy pojawiające się w trakcie kontaktów międzykulturowych, ich przyczyny, konsekwencje i metody ich rozwiązywania

Zna sposoby interpretowania zjawisk kulturowych we współczesnym świecie wynikające z teorii antropologicznych i socjologicznych

Zna najnowsze badania dotyczące globalizacji i systemu światowego

Zna sposoby interpretacji globalnych procesów kulturowych

Umiejętności

Potrafi zaprojektować i przeprowadzić badania jakościowe dotyczące kwestii konsekwencji zróżnicowania kulturowego

Potrafi przeprowadzić wielowymiarową analizę sytuacji kontaktu i konfliktu o podłożu etnicznym, narodowym i religijnym

Potrafi krytycznie analizować teksty naukowe, popularnonaukowe i publicystyczne dotyczące zróżnicowania kulturowego

Potrafi przedstawić raport z badań własnych i danych zastanych opracowany w języku obcym i uczestniczyć w dyskusji na jego temat

Kompetencje społeczne

Umie wykazać przydatność interdyscyplinarnego podejścia do badania kwestii zróżnicowania kulturowego i globalizacji

Umie pracować w zespole nad propozycją rozwiązania konkretnych problemów wynikających ze zróżnicowania kulturowego

Potrafi krytycznie analizować dyskurs publiczny dotyczący kwestii kulturowych i migracji międzynarodowych i wewnętrznych

Potrafi wskazać dylematy etyczne badań nad zróżnicowaniem kulturowym

Polityki publiczne

Public Policy

Specjalizacja „Polityki Publiczne” koncentruje się na przekazaniu studentom wiedzy i umiejętności przydatnych do planowania i analizowania programów interwencji społecznych – celowych działań podejmowanych na rzecz dobra wspólnego i zmierzających do rozwiązywania kwestii uznawanych za istotne w życiu zbiorowym. Programy oferowanych zajęć odwołują się do perspektywy nauki o politykach publicznych (ang. public policy) i – łącznie - oferują przegląd teorii, metod i technik analitycznych użytecznych dla osób pracujących (lub zamierzających podjąć pracę) w jednostkach administracji publicznej - także samorządowej, organizacjach pozarządowych i instytucjach działających na rynku, prowadzących diagnozy rozmaitych społecznych kwestii na użytek działań praktycznych, planujących i wdrażających takie działania i prowadzących ewaluacje ich skuteczności i efektów.

Kursy w ramach specjalizacji umożliwią słuchaczom m. in.

- Zapoznanie się z możliwościami wykorzystania wiedzy gromadzonej w naukach społecznych dla przeprowadzania i oceny rezultatów programów interwencji i celowych zmian społecznych,
- Przystwojenie funkcjonujących w debatach publicznych i w instytucjonalnej praktyce sposobów konceptualizacji rozmaitych problemów życia zbiorowego,
- Zapoznanie się z kontrowersjami wokół różnych, stosowanych w praktyce sposobów diagnozowania i wyjaśniania problemów społecznych,
- Zapoznanie się ze strategiami interwencji, jakie podejmowane są dla rozwiązywania problemów społecznych, oraz nabycie umiejętności ich planowania, realizacji i oceny,
- Orientację w uwarunkowaniach podejmowania decyzji w sprawach publicznych i w strukturze instytucji, w ramach których decyzje te są kształtowane i wdrażane,
- Orientację w kluczowych kwestiach i problemach będących przedmiotem działań i interwencji (np. ubóstwie i wykluczeniu społecznym, problemach rynku pracy, uzależnieniach czy problemach związanych z migracjami) i nabycie wiedzy o strukturalnych czynnikach kształtujących zakres tych problemów i szanse na ich rozwiązanie.

Specjalizacja oferuje pogłębienie i uporządkowanie wiedzy o wykorzystaniu wiedzy naukowej w kształtowaniu polityk publicznych absolwentom studiów I stopnia różnorodnych kierunków, bo też i różne dziedziny nauki mają swoje zastosowanie i użyteczność w przeciwdziałaniu charakterystycznym dla współczesnych społeczeństw „ryzykom”. Ofertą mogą być zainteresowani w szczególności absolwenci kierunków społecznych – ekonomii, polityki społecznej, politologii, socjologii, prawa, kryminologii czy antropologii. Uczestnikom zajęć chcemy także pokazać, że rozmaite interpretacje problemów współczesnych społeczeństw, przeplatają się z ideologiami, które mają wpływ na wybór strategii działania oraz ich ostateczny rezultat. Oferta programowa zmierza w kierunku pokazania, że to, co uznajemy za kwestie i problemy społeczne ma swój instytucjonalny i ideologiczny kontekst, a wszelkie próby racjonalizacji strategii rozwiązywania problemów życia zbiorowego nieustannie ograniczane są znaczeniem tego kontekstu.

Zajęcia w ramach specjalizacji prowadzone są przez pracowników Instytutu Socjologii (w szczególności Zakładu Problemów Społecznych i Planowania Społecznego), którzy mają doświadczenia nie tylko akademickie, ale i praktyczne – zdobyte np. w trakcie ekspertyz, badań diagnostycznych i ewaluacji. Oferowane kursy stanowią powiązaną ze sobą całość, nawiązując także do zajęć wspólnych dla wszystkich studentów kierunku Socjologia – w szczególności do (prowadzonych na I roku) kursów z metodologii i warsztatów z badań ewaluacyjnych, oraz (na II roku) zajęć z analizy ilościowej z wykorzystaniem oprogramowania do analizy statystycznej (np. SPSS). Na pierwszym roku, w ramach specjalizacji, studenci biorą udział przede wszystkim w proseminarium „Polityki publiczne –

wprowadzenie”, poświęconym prezentacji i krytycznemu omówieniu uzasadnień dla „Public policy” – to jest racjom uzasadniającym potrzebę racjonalnych interwencji w życie zbiorowe i celowego kształtowania biegu spraw publicznych oraz analizie wybranych czynników, które determinują zarówno wybór celów „politycznego” działania, jak i wybór sposobów realizacji tych celów w ramach systemu administracji publicznej. Kurs „Racjonalność w podejmowaniu decyzji publicznych” poświęcony jest omówieniu tzw. racjonalnych modeli podejmowania decyzji, ich zastosowań i ograniczeń – z nawiązaniem do polskich tradycji w tym zakresie (np. do szkoły socjotechniki). Zajęcia „Polityka publiczna jako proces – naturalna historia decyzji publicznych” koncentrują się na zastosowaniach modeli inkrementalnych i konstruktywizmu w analizie polityk publicznych oraz na procesualnym charakterze tych ostatnich - sięgając także do założeń (i metod) tzw. analizy dyskursu. Kurs “Administracja publiczna i jej otoczenie” omawia procesy kształtowania się instytucji nowoczesnego państwa i towarzyszące im zmiany w formach administracji publicznej jako reakcję na problem koordynacji i zarządzania w sferze publicznej. Omówione zostaną także formy kontroli administracji publicznej i konsekwencje jej stosowania, uznaniowość decyzji administracyjnych, efektywność administracji i jej ograniczenia. Zajęcia „Współczesne państwo opiekuńcze” poświęcone będą głównym kierunkom zmian w instytucjach państwa opiekuńczego (welfare state) oraz ich nowym formułom (welfare mix, workfare state, flexicurity). Na roku drugim, w czasie seminarium magisterskiego „Współczesne polityki publiczne – ideologia i praktyka” studenci – w intensywnej formie i pod kierunkiem promotorów – pracują nad wybranymi przez siebie, szczegółowymi zagadnieniami istotnymi w polskiej polityce publicznej. Powstające prace magisterskie będą oparte na “studiach przypadku” dotyczących procesu decyzyjnego lub interwencji obejmujących konkretne kwestie społeczne współczesnej Polski lub istotne na poziomie lokalnym. Dyskutowane na zajęciach prace dyplomowe powinny w założeniach wykorzystywać samodzielnie zebrany materiał empiryczny i bazować na technikach analitycznych omawianych na pozostałych kursach specjalizacji. O ile zajęcia na I roku mają charakter wprowadzający i metodologiczny, to kursy prowadzone na II roku studiów mają przede wszystkim dać orientację w konkretnych obszarach polityk publicznych. Proponujemy np. zajęcia dotyczące bezpieczeństwa socjalnego, polityki rynku pracy, polityki migracyjnej, ubóstwa i wykluczenia społecznego, czy też kurs dotyczący dylematów związanych z kształtowaniem i funkcjonowaniem prawa w związku z realizacją polityk publicznych. Wszystkie zajęcia opierają się na aktualnej literaturze przedmiotu, aktualnych danych i realnych przykładach decyzji, wdrażania i skutków interwencji społecznych. W miarę potrzeb, zajęcia zawierają także komponent porównawczy i odwołują się do ustaleń innych - niż socjologia - dyscyplin naukowych. Jeden z kursów na II roku służy także ćwiczeniu przydatnych w pracy zawodowej umiejętności posługiwania się językiem obcym i jest oparty na anglojęzycznej literaturze.

Efekty kształcenia

Wiedza

Dobrze zna i rozumie pojęcia z zakresu nauk o polityce publicznej

Posiada pogłębioną wiedzę o instytucjonalnej strukturze procesu podejmowania decyzji w sprawach publicznych i o relacjach między elementami tej struktury

Posiada pogłębioną wiedzę o zadaniach administracji publicznej w strukturze podziału terytorialnego kraju oraz o globalnych i międzynarodowych uwarunkowaniach polityk publicznych

Ma świadomość strukturalnych uwarunkowań problemów i kwestii będących przedmiotem społecznych interwencji

Posiada pogłębioną wiedzę o sposobach formułowania celów, technikach planowania rozwiązań i oceny rezultatów społecznych interwencji

Posiada pogłębioną wiedzę o mechanizmach kontroli społecznej i ich związku z celową i planowaną zmianą społeczną

Posiada pogłębioną wiedzę o procesach transformacji państwa opiekuńczego, systemów zabezpieczenia socjalnego i administracji publicznej w społeczeństwie ryzyka

Jest świadomy ideologicznych i światopoglądowych uwarunkowań procesu kształtowania polityk publicznych

Umiejętności

Potrafi przeprowadzić diagnozę problemów i kwestii społecznych na użytek celowych i planowanych interwencji społecznych

Potrafi dokonać analizy procesów strukturalnych relewantnych dla interwencji społecznych oraz wskazać strukturalne funkcje tych interwencji

Potrafi dokonać selekcji źródeł i informacji na użytek analiz istotnych w procesie planowania społecznych interwencji

Potrafi posłużyć się kategoriami teoretycznymi oraz metodami badawczymi z zakresu nauk o polityce publicznej i socjologii stosowanej - do analizy procesów podejmowania decyzji w sprawach publicznych i konsekwencji tych procesów

Potrafi – na użytek planowania interwencji społecznych i ich ewaluacji - analizować statystyki urzędowe i inne dane zastane wykorzystując pakiet statystyczny spss lub inny program do analizy ilościowej

Potrafi prowadzić ewaluacje programów interwencji społecznych i – na ich podstawie - formułować rekomendacje co do praktyki rozwiązywania problemów społecznych

Potrafi analizować działania i postawy aktorów procesu podejmowania decyzji w sprawach publicznych i określić ich znaczenie dla efektów interwencji społecznych

Potrafi zaprezentować wyniki samodzielnie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych i ewaluacji programów interwencji społecznych - w języku polskim i obcym

Umie identyfikować epistemologiczne i ontologiczne założenia programów interwencji społecznych oraz wskazać związek między tymi założeniami a treścią i przebiegiem programów

Kompetencje społeczne

Potrafi planować i organizować prace zespołu ewaluacyjnego, potrafi określać priorytety w czasie realizacji projektów badawczych

Rozumie potrzebę partycypacji i deliberacyjnego podejścia do rozwiązywania problemów i kwestii społecznych

Jest świadomy problemów związanych ze skuteczną komunikacją wyników badań i prawidłowym pełnieniem roli eksperta

Potrafi – odwołując się do danych empirycznych – uzasadnić treść rekomendacji co do odpowiednich sposobów rozwiązania konkretnych problemów społecznych

Jest świadomy dylematów etycznych związanych z badaniami polityk publicznych, w zróżnicowanym środowisku instytucjonalnym. Wie, jakie problemy etyczne wiążą się poszczególnymi technikami i metodologiami (np. z eksperymentem)

Jest świadomy konieczności integracji dorobku różnych nauk w badaniach nad kwestiami będącymi przedmiotem zainteresowania polityk publicznych

Socjologia płci. Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania sytuacji kobiet i mężczyzn.

Gender sociology. Changing cultural, sociological and political concepts of men and women and their consequences.

Specjalizacja skierowana jest do osób zatrudnionych w administracji publicznej oraz organizacjach pozarządowych, a także do wszystkich osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy na temat społeczno-kulturowych uwarunkowań płci, w szczególności absolwentów kierunków takich jak kulturoznawstwo, polityka społeczna, praca socjalna, pedagogika.

Program specjalizacji pozwala rozwinąć wiedzę o najważniejszych teoretycznych koncepcjach płci kulturowej i biologicznej jak również poznać wyniki najnowszych badań pokazujących role realnie odgrywane przez kobiety i mężczyzn w życiu społecznym, ekonomicznym i politycznym. Przyjrzymy się wzorom zaangażowania kobiet i mężczyzn jako strategiom rozwiązywania różnego rodzaju problemów społecznych, w tym także radzenia sobie z sytuacją własnej starości czy osamotnienia zarówno w przypadku aktywności starszych kobiet i mężczyzn z dużych miastach, jak i udziału obu płci w życiu społeczno-kulturalnym na wsi. Wspólnie ze studentami będziemy poszukiwać odpowiedzi na pytanie w jakim stopniu współczesne zmiany społeczne związane ze zmianami demograficznymi i globalizacją rynku pracy dotyczą kobiety i mężczyzn. Przedyskutujemy też kwestię, na ile pewne cechy przypisane dotąd jednej płci tracą swoją jednoznaczność, stając się po prostu cechami ludzi, otwierając nowe możliwości podejmowania działań uprzednio zdefiniowanych jako wyłącznie męskie lub kobiece. Zagadnienia związane z płcią kulturową będą omawiane na podstawie wyników badań prowadzonych w różnych krajach co umożliwi analizę postaw i poglądów polskiego społeczeństwa a także rozwiązań ułatwiających godzenie ról w sferze życia prywatnego i publicznego w wymiarze porównań międzykulturowych.

Zajęcia prowadzone na I roku studiów wprowadzają studenta w problematykę kształtowania płci kulturowej („Płeć a edukacja”- konwersatorium) oraz funkcjonowania organizacji kobiecych i feministycznych („Między państwem a jednostką - rola płci w trzecim i czwartym sektorze w perspektywie międzynarodowej”- konwersatorium). W ramach proseminarium „Płeć a zmieniająca się granica między sferą prywatną i publiczną” student uzyskuje pogłębioną wiedzę o charakterze przemian ról kobiecych i męskich w społeczeństwie ponowoczesnym i ich konsekwencji oraz dokonuje wyboru tematyki pracy magisterskiej. W trakcie zajęć prowadzonych na II roku studiów studenci uzyskują pogłębioną wiedzę na temat uczestnictwa kobiet i mężczyzn w życiu publicznym („Kobiety i mężczyźni w polityce”- konwersatorium), postaw i oczekiwań kobiet i mężczyzn wobec pracy („Kobiety i mężczyźni na rynku pracy w erze globalizacji”- konwersatorium) a także zapoznają się z wynikami wybranych badań socjologicznych w perspektywie międzynarodowej („Women in social research” - konwersatorium w języku angielskim). W trakcie seminarium magisterskiego studenci przygotowują koncepcję pracy magisterskiej, realizują badania własne oraz analizują ich wyniki.

Udział w zajęciach prowadzonych w ramach specjalizacji pozwala rozwinąć umiejętność samodzielnego formułowania i weryfikowania sądów na temat roli czynników instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych we wzmacnianiu bądź przezwyciężaniu stereotypów i nierówności płci a także umiejętność krytycznej analizy zjawisk i procesów społecznych.

Efekty kształcenia

Wiedza

Posiada pogłębioną wiedzę na temat płci kulturowej i biologicznej jako czynników różnicujących postawy i zachowania kobiet i mężczyzn oraz zmieniających się ról w życiu społecznym, ekonomicznym i politycznym

Posiada pogłębioną wiedzę na temat procesów socjalizacyjnych warunkujących kształtowanie się płci kulturowej oraz roli systemu edukacyjnego

Posiada pogłębioną wiedzę na temat mechanizmów wpływających na udział kobiet w życiu publicznym

Posiada pogłębioną wiedzę na temat aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn w kontekście globalizującego się rynku pracy

Posiada pogłębioną wiedzę na temat roli grup, organizacji i ruchów kobiecych w społecznościach lokalnych i ponadlokalnych oraz rolę kobiecych organizacji pozarządowych w Polsce i na świecie

Posiada pogłębioną wiedzę na temat najważniejszych międzynarodowych i krajowych badań socjologicznych odnoszących się do studiów nad kulturą tożsamością płci

Umiejętności

Potrafi samodzielnie formułować i weryfikować sądy na temat roli czynników instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych we wzmacnianiu bądź osłabianiu stereotypów i nierówności płci

Potrafi dokonać krytycznej analizy zjawisk i procesów społecznych, zwłaszcza dotyczących barier kulturowych przeciwdziałających uczestnictwu kobiet w życiu publicznym

Umie zinterpretować rolę kultury w funkcjonowaniu jednostki i społeczeństwa

Potrafi przygotować prezentację wybranego zagadnienia lub badania w języku polskim i w języku obcym

Kompetencje społeczne

Potrafi gromadzić, wyszukiwać, syntetyzować, a także krytycznie oceniać informacje na temat zjawisk społecznych

Potrafi argumentować stawiane tezy posługując się dowodami naukowymi

Umie uzasadnić wybór źródeł

Stosunki pracy i zasoby ludzkie

Labour Relations and Human Resources

Specjalizacja „Stosunki pracy i zasoby ludzkie” jest propozycją skierowaną do osób które pragną w swej pracy zawodowej wykorzystać wiedzę socjologiczną i umiejętności profesjonalne dotyczące obszaru pracy ludzkiej. Jest to oferta programowa zaadresowana do osób zatrudnionych lub zamierzających w przyszłości zatrudnić się w nowoczesnych działach typu *human resources management*, odpowiadających za kontakty ze związkami zawodowymi, planujących prowadzenie badań i ekspertyz społecznych w korporacjach międzynarodowych, pragnących pracować w firmach prywatnych sektora dużych i średnich przedsiębiorstwach, instytucjach publicznych (samorządowych i państwowych), firmach badawczych, konsultacyjnych, rekrutacyjnych, PR-owych, w mediach (prasa, tv, Internet), w organizacjach pozarządowych, w związkach zawodowych oraz organizacjach pracodawców.

Praca ludzka w ostatnich dekadach podlega znaczącym zmianom, zmieniają się także warunki jej wykonywania, determinowane procesami konkurencji gospodarczej i rozwojem nowoczesnych technologii komunikacyjnych. W trakcie zajęć studenci nabywają umiejętności wieloaspektowego rozumienia tych przemian, zrozumienia motywacji człowieka pracującego, jego stosunku do zadań, zdolności do kooperacji w środowisku pracy, stosunku do pracodawcy, istoty aspiracji związanych z karierą zawodową. Przedmioty, nauczane w trakcie specjalizacji wzajemnie się uzupełniają umożliwiając pogłębione zrozumienie kondycji grup roboczych i zespołów zadaniowych w zróżnicowanych środowiskach pracy. Słuchacze będą dyskutować zagadnienia związane z władzą i konfliktem w organizacjach, wyzwaniami pracy zespołowej, motywacją i satysfakcją z pracy oraz omawiać procesy podejmowania decyzji w firmach. Uwaga będzie skupiona także na zbiorowym charakterze pracy. Podstawowy cel tej specjalizacji to ukształtowanie zdolności absolwentów do pobudzania współdziałania ludzi w różnych środowiskach pracy w kierunku bardziej harmonijnych stosunków pracy, zapobiegania konfliktom i budowania lepszego ładu społecznego w większych zakładach pracy.

W trakcie całego kursu studiów będzie prowadzony przedmiot „Praca w warunkach globalizacji”, jako proseminarium i seminarium dyplomowe, na którym przedyskutowane będą teorie i koncepcje oraz wyniki badań, odnoszące się do przemian współczesnych środowisk pracy we współczesnym kapitalizmie oraz typowych problemów, wynikłych z natury nowej pracy i problemów organizacyjnych, związanych z różnymi formami zatrudnienia. Słuchacze będą mieli sposobność konfrontować ten obszar wiedzy z własnymi projektami dyplomowymi oraz dyskutować je w trakcie proseminarium i seminarium magisterskiego. Ten przedmiot oferuje treści charakterystyczne nowoczesnej socjologii pracy, wrażliwej na zagrożenia związane z obecną, burzliwą fazą globalizującej się polskiej gospodarki. Studenci od początku będą zachęceni do prowadzenia własnego oryginalnego projektu badawczego, odpowiadającego ich zainteresowaniom, potrzebom wykonywanej pracy lub planowanej kariery zawodowej.

Poszczególne przedmioty oferują nie tylko umiejętności niezbędne dla wyuczenia myślenia w kategoriach typowych dla socjologii; dają one możliwości bardziej interdyscyplinarnego spojrzenia na sferę pracy. Przedmiot „Socjologia organizacji” prezentując wiedzę socjologiczną, zbliżoną do teorii organizacji i zarządzania, umożliwi zrozumienie sposobów funkcjonowania nowoczesnych organizacji, niezależnie od tego, czy są to oddziały wielkich *multinationals*, czy duże firmy krajowe czy niewielkie firmy rodzinne. Główny nacisk zostanie położony na zrozumienie dynamiki karier zawodowych w organizacjach, zrozumienie zmian kultur organizacyjnych i oporu wobec programu restrukturyzacji oraz nowych paradygmatów zarządzania personelem. Przedmiot „Problemy rynku pracy” łącząc wiedzę socjologiczną i ekonomiczną umożliwi zrozumienie mechanizmów funkcjonowania rynku pracy oraz jego segmentacji. Przedmiot „Prawo pracy”, prowadzony przez pracownika Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego dostarczy studentom systematycznego kompendium wiedzy na temat

różnych aspektów indywidualnych kontraktów o pracę i zbiorowych stosunków pracy. Przedmiot „Teorie i praktyki zbiorowych stosunków pracy” zaprezentuje wiedzę o interdyscyplinarnym charakterze, odnoszącą się do relacji między pracodawcą i reprezentacjami pracowniczymi (związki zawodowe, rady pracowników), badaniach na ten temat i najważniejszych teorii wyjaśniających dynamikę tych relacji we współczesnym świecie. Przedmiot „Zarządzanie zasobami ludzkimi w perspektywie socjologicznej” prezentując ten paradygmat w pracy kadrowej, skupia się przede wszystkim na zrozumieniu kontekstu jego skutecznego wprowadzania w Polsce, oraz typowych praktyk i skutków społecznych tej techniki zarządzania personelem. Studenci poznają wyniki aktualnych badań oraz pochodzące z polskich i międzynarodowych firm przykłady działań charakterystycznych dla polityki zarządzania zasobami ludzkimi (systemy motywowania pracowników, sposoby mierzenia lojalności pracowników, employer branding, benchmarking pracowniczy). Przedmiot „Etyka pracy w zarządzaniu potencjałem ludzkim organizacji”, nawiązując do filozoficznej refleksji etycznej w warstwie teorii oferuje dyskusję przypadków występowania konfliktów racji moralnych w typowych sytuacjach pracy.

Efekty kształcenia

Wiedza

Posiada pogłębioną wiedzę o istocie pracy we współczesnym kapitalizmie

Zna zastosowania socjologii pracy i organizacji na gruncie zbiorowych stosunków pracy i zarządzania zasobami ludzkimi

Rozumie spór między zastosowaniami socjologii pracy i organizacji w obszarze zbiorowych stosunków pracy i zarządzania zasobami ludzkimi

Posiada pogłębioną wiedzę o położeniu ludzi na rynku pracy w zależności od ich aktywności ekonomicznej (bezrobocie, praca niezarejestrowana, kontrakt o pracę, praca na własny rachunek, umowy cywilno-prawne)

Posiada pogłębioną wiedzę o polskim systemie stosunków pracy na tle modeli europejskich, rozumie istotę systemu pluralistycznego i neokorporatystycznego

Refleksywnie i krytycznie analizuje położenie pracowników w organizacjach w zależności od ich kwalifikacji i kompetencji

Posiada pogłębioną wiedzę o typach programów walki z bezrobociem i metod kreowania miejsc pracy

Posiada pogłębioną wiedzę o podstawach formowania się lojalności wobec firmy, solidarności pracowniczej, o konfliktach w stosunkach pracy i metodach ich rozwiązywania

Posiada pogłębioną wiedzę na temat rzeczywistego przebiegu sporu zbiorowego w stosunkach pracy, przebiegu protestu pracowniczego, i negocjacji zbiorowych

Posiada pogłębioną wiedzę o badaniach w środowiskach pracy metodą case study i metodą obserwacji uczestniczącej i wskazuje/dostrzega ograniczenia związane z zastosowaniem tych metod.

Krytycznie analizuje proces badawczy i jego wyniki z uwzględnieniem zapotrzebowania podmiotu zamawiającego projekt badawczy

Zna bazy danych i raporty charakteryzujące przemiany sfery pracy w krajach

Unii europejskiej, prezentowane na portalach anglojęzycznych

Posiada pogłębioną wiedzę o problemach związanych z realizacją prawa do pracy i wolności zrzeszania się pracowników oraz z niedyskryminacyjnym traktowaniem pracowników przez pracodawcę

Posiada pogłębioną wiedzę o funkcjonowaniu związków zawodowych

Posiada pogłębioną wiedzę o mechanizmach funkcjonowania rynku pracy i jego instytucjonalnej infrastruktury

Posiada pogłębioną wiedzę o barierach związanych z przynależnością pracowników do związków zawodowych a pracodawców do organizacji zrzeszających przedsiębiorców

Posiada pogłębioną wiedzę na temat wpływu globalnej konkurencji na formy zatrudnienia w Polsce

Umiejętności

Potrafi ocenić skutki polityki elastyczności na rynku pracy

Potrafi odróżnić analizę socjologiczną i ekonomiczną w odniesieniu do podejścia określanego jako zarządzanie zasobami ludzkimi

Potrafi krytycznie ocenić badania dotyczące skutków bezrobocia i zmian w położeniu pracowników

Potrafi wykorzystać media elektroniczne do wyszukiwania informacji na temat rynku pracy i działań zbiorowych stron stosunków pracy w tym w szczególności protestów pracowniczych

Potrafi samodzielnie ocenić dyskursy o aktualnych zjawiskach w obszarze pracy ludzkiej

Potrafi samodzielnie ocenić zaangażowanie organizacji reprezentujących pracowników i pracodawców w dyskursach publicznych, dotyczących zmian prawnych w zakresie stosunków pracy

Potrafi określić warunki na których pracownicy angażują się w strajk i przystępują do związków zawodowych

Potrafi podsumować i w syntetyczny sposób przedstawiać wyniki dostępnych, polskich i międzynarodowych badań dotyczących warunków pracy i życia

Potrafi wykryć złożone zależności między potrzebami rozwoju gospodarczego a rozpowszechnianymi ideami dotyczącymi pożądanego zachowania osób pracujących i poszukujących pracy

Kompetencje społeczne

Jest świadomy istnienia dylematów etycznych związanych z pracą badawczą i ekspercką w różnych środowiskach pracowniczych

Potrafi określić kontekst społeczny stosowania terminologii z zakresu socjologii pracy

Potrafi określić kontekst społeczny czynności związanych z analizą rynku pracy

Jest świadomy istnienia kwestii wrażliwych w badaniach doświadczeń zawodowych

Potrafi przewidywać skutki stosowanych metod zarządzania personelem w firmie

Potrafi krytycznie oceniać metody rozwiązywania indywidualnych i zbiorowych sporów pracy

Formularz wyboru specjalizacji

Szanowni Państwo,

Studenci magisterskich, niestacjonarnych (zaocznych) studiów II stopnia w IS UW studiują w ramach specjalizacji.

W roku akademickim 2016/17, w ramach zaocznych studiów II stopnia, studenci mogą wybrać między następującymi specjalizacjami:

1. Badania społeczne i rynkowe w praktyce
2. Etniczność, konflikt, globalizacja – problemy zróżnicowania kulturowego współczesnego świata
3. Polityki publiczne (Public Policy)
4. Socjologia płci. Społeczne, kulturowe i polityczne uwarunkowania sytuacji kobiet i mężczyzn
5. Stosunki pracy i zasoby ludzkie

Spośród wymienionych specjalizacji uruchomione zostaną tylko te, którymi zainteresowana będzie odpowiednia liczba studentów. Jeżeli specjalizacja, którą są Państwo najbardziej zainteresowani nie zostanie uruchomiona, zaprosimy Państwa do udziału w zajęciach specjalizacji wskazanej w dalszej kolejności. W związku z tym prosimy o określenie swoich preferencji na poniższym formularzu i złożenie go wraz z dokumentami wymaganymi w trakcie rekrutacji.

Imię i nazwisko .....

e-mail .....

tel. kontaktowy .....

Najbardziej jestem zainteresowany udziałem w zajęciach w ramach specjalizacji:

.....
(proszę wpisać numer i nazwę specjalizacji)

W drugiej kolejności interesują mnie zajęcia specjalizacji:

.....
(proszę wpisać numer i nazwę specjalizacji)

W trzeciej kolejności interesują mnie zajęcia specjalizacji:

.....
(proszę wpisać numer i nazwę specjalizacji)